

Vragen staat vrij

Verslag bijeenkomst vijvers - vrijdag 17 februari

Donald Samyn, Aquatropica Kortrijk

Paul opent de vergadering en schetst de waarde en de verdiensten van Gilbert Lapere, onze coördinator van de vijvers die op 20 januari overleed.

Met een minuut stilte zijn we even bij hem, hij die er ook op stond dat de eerste vergadering van het nieuwe seizoen een vergadering was waar iedereen zijn verhaal kwijt kon. Het vijverseizoen begint zonder Gilbert, maar hij zal wel nooit uit onze gedachten zijn.

Rik belooft die mooie traditie van 'vragen staat vrij' verder te zetten en samen met Pascal en Didier zullen ze de geest van de vijvervriendschap, die Gilbert altijd nastreefde, in de toekomst behouden.

Rik start de vergadering en merkt op dat zijn vijver gedurende de 14-daagse vriesperiode van voorbije winter behoorlijk wat water kwijt is. Dat klopt en dat is nog door anderen waargenomen. Het fenomeen van 'vriesdrogen' is bekend en de dames onder de aanwezigen kennen dit verschijnsel ook en maken daar (soms) dankbaar gebruik van om de was te drogen. Na een halve dag buitenhangen in de vrieskou is de was kurkdroog!

Geert heeft een vijver die gedeeltelijk rond zijn woning is aangelegd en om alles in toom te houden vergt het heel wat werk.

Charle heeft meer oog voor zijn aquarium dan voor zijn vijver die wel een heel ongewone afmeting heeft.

Paul heeft twee vijvers en zelfs zijn ommuurde vijver is dichtgevroren. Hij merkt bij beide vijvers een totale verscheidenheid op. Het is zo erg dat bepaalde planten in de ene vijver wel en in de andere niet groeien. De twee vijvers liggen geen 20 meter van elkaar.

Iemand merkte op dat in zijn kleine vijver dit jaar duidelijk te zien was dat het ijs naar boven stuwt als de wanden enigszins conisch naar buiten zijn afgewerkt.

De stevige vorst (14 dagen aan één stuk en 's nachts tot min 12) was ongevoelbaar. De beste oplossing om bij ondiepe vijvers de vissen van bevroren te behoeden is de afkoeling van de vijver verminderen. Verder in dit clubblad wordt de ideale manier nog even in detail besproken.

Sommige koiliefhebbers filteren hun water verder tijdens de vorstperiode. Dat is dan wel ideaal voor de filter (blijft in actieve werking) maar de temperatuur van het vijverwater blijft dalen. Metingen waren er van + 0,8 °C en + 1,2 °C en dat beneden in de vijver. In een bevroren vijver met stilstaand water zal de grondtemperatuur altijd zijn warmte kunnen afgeven aan de vijver en zal de temperatuur zelden beneden de + 4 °C zakken. Is die vijver dan voorzien van een luchtkussen als isolatie dan zit je wel goed!

Waarom befrist bewegend water niet? Vraag waarop niemand een begrijpelijk antwoord wist. Dus werk voor onze hoofdredacteur die verder in dat clubblad de nodige opzoeken gedaan heeft.

Hans heeft ervaringen met brulkickers en elke winter is hij er enkele kwijt! Franky heeft ervaringen met het gebruik van harsen om nitraat uit vijverwater te halen. Let op als er te weinig nitraat aanwezig is, dan zullen de vijverplanten het eveneens laten afweten. Dat is ook zo met een aquarium!

Patrick is een echte liefhebber van de steur. Is de vijver groot genoeg, dan kunnen er meerdere exemplaren in gedijen. Ze kuisen de grond en de wanden

zeer regelmatig. De diamantsteur is de meest gekende en mooiste steur, maar is enkel geschikt voor grote vijvers.

Russische of diamantsteur
(Acipenser gueldenstaedtii)

Eddy merkt op dat zijn vijver in de winter een aantrekkingspool is voor vogels. Jan is dan bezig met van de nood een deugd te maken. De vijver bij zijn zoon wordt dichtgegooid en de vele soorten waterlelies mogen niet verloren gaan. Je kunt bij Jan altijd terecht om één of andere soort te verkrijgen. Zijn ervaringen met de koningin van de vijverplanten is dan ook een onderwerp die later op het jaar nog aan bod zal komen. Rik en Jan zijn naar het Mekka van de waterlelies geweest ... maar dat is voor juni.

Didier sukkelde met een lek in zijn vijver en deze zomer zijn er dus grote werken voorzien ...

De zonnepanelen op het dak van het tuinhuis bij Franky zorgen ervoor dat de energiekosten van elektrische pompen van zijn koivijver betaalbaar blijven. Dit jaar komt Franky nog vertellen over de opbouw en over zijn ervaringen.

Iemand vroeg zich af of de fameuze omegavis ook geen koi is? Neen, het betreft hier de omegabaars, een vissoort die rijk is aan omega3-vetzuren - vandaar zijn naam - die door de KU Leuven ontwikkeld werd. De vraag naar vis blijft stijgen, maar de zeeën geraken stilaan overbevist. Daarom zoekt de KU Leuven naar een oplossing. En die denken ze gevonden te hebben in de omegabaars. Het is een makkelijk te kweken vissoort met een lage ecologische voetafdruk. Binnen een paar jaar hopen de onderzoekers deze vis in de winkel te krijgen.

Eigenlijk is het een Australische jadebaars, ook bekend als de 'Barcoo grunter' (nvdr: *Scortum barcoo*, familie: TERA-

PONTIDAE of tijgerbaarzen). Hij wordt

al gekweekt in Australië, Maleisië,

China en Zuid-Oost Azië. Het is

een omnivoor, wat natuurlijk een

groot voordeel is voor aquacultuur,

want zo kan men vermijden de vis te voeren

met andere vis, visolie of vismeel. Hij verdraagt watertemperaturen van 14 tot 40 °C en hij kan tegen brak water.

Tot slot had Luc - ook ergens in Maleisië of was het in het zonnige zuiden? - kennis gemaakt met vijvervissen die in een welzijnscentrum gebruikt worden om huidschilfers op te peuzelen. Een speciale soort die ook bij ons gekweekt

wordt, maar als verslaggever was ik wel de draad kwijt na al die straffe verhalen! Luc twijfelde of hij dit gezien had in een welzijnscentrum of in een exotisch massagesalon ... euh ...

Rik kon gelukkig alle enthousiaste verhalen op tijd stoppen want het was tijd om af te sluiten. Tijd om de vijverliefhebbers er op attent te maken dat Dokter Greta van de Sompel in april komt vertellen over de preventie en de verzorging van koivissen!

Bedankt Rik, met ondersteuning van Pascal en Didier, voor deze eerste vijverbijeenkomst.

nvdr:

Zoals iedereen toch zou moeten weten en zeer zeker deze winter heeft kunnen waarnemen, befrist stromend water eveneens. Tijdens de laatste dagen van de koudegolf was de Leie 's morgens vroeg dichtgevroren. Wie herinnert zich niet de beelden van de totaal dicht gevroren Donau in Servië, Bulgarije, Kroatië en Roemenië, waardoor de scheepsvaart volledig stil lag? De oudere leden zullen zich ongetwijfeld de strenge winter van 1963 herinneren. Toen was zelfs de Noordzee voor de kust van Nederland en België deels bevroren. Met andere woorden stromend water kan evengoed bevroren als stilstaand water.

De vraag is in feite verkeerd gesteld en zou als volgt moeten luiden:
waarom befrist stromend water trager dan stilstaand water?

Het antwoord hierop is inderdaad niet zo simpel. Tal van factoren spelen een rol. Om te bevroren geeft water energie af aan de koudere omgeving door geleiding (door contact met koudere vaste stoffen), door convectie (door contact met koudere vloeistoffen of gassen) of door straling (in een koudere omgeving). Het water begint te bevriezen van zodra het afgekoeld is tot het stolpunt van water. Het vriespunt en kookpunt ligt voor zuiver water en bij een normale luchtdruk op 0 °C en 100 °C. Hoe hoger de druk hoe lager het vriespunt zal liggen. Het kookpunt ligt bij lagere druk lager. Dit wil bv. zeggen dat, als men patatjes kookt op de top van de Everest, deze nooit gaar zullen worden.

Verder heeft water zijn hoogste dichtheid (lees zwaarder) bij 4 °C. Water kouder dan 4 °C is lichter en zal dus in stilstaand water op de zwaardere laag drijven. Ijs is zelfs nog zo'n 10 percent lichter. Dit alles maakt dat in stilstaand water,

zelfs al na een nacht vriezen, er een flinterdun ijslaagje op het water verschijnt. In stromend water, zoals een rivier, gaat deze vlieger niet op, omdat warmer water het kouder water kan vervangen of ermee vermengd wordt of doordat het koudere water in contact komt met warmere oppervlaktes waardoor het bevriezen vertraagd wordt. Vooraleer stromend water befrist, moet de complete watermassa de 0 °C bereikt hebben. Maar eens het vriespunt bereikt is er geen houden meer aan en kan zelfs een waterval bevroren.

Cucumber falls,
Ohiophyle State Park, Pennsylvania, USA

A.T.V.V. Blauwe Alg
organiseert
Aquarium- en Vijverruilbeurs
20 mei 2012 van 10 tot 15 uur
Gemeenschapscentrum "t Dorp" Berlaarsesteenweg-Kessel
Deelname en inkom gratis
Info: Roger De Winter - gsm 0475/38.39.73 - E-mail: winter.r@telenet.be